

Aija Kaminska

Bāns

Katre dzimte jo i kād jancig gadijien, ko stāst no paoudz uz paoudz. Mums a tād i. Ta ka ābs dzimts, gan tēv, gan māts dzīve tūj klāt pe dzelzcēļ, ta te gadijien i iznākuš a to bān.

Visvecākes pastāsts i no grōš - tas i vecesmāts māt. Grōšiš bi nācs pasoule 1853. gade, viņam bi astoņ bēr. Mān vecemāt bi jounāke meit, tapeic grōš dzīve pe mums. Es viņ vel lāb atmin, man bi seš gād, ka viš āzgā pa to cēļ, pa kūr nenāk apakļam.

Tas i bīs tā, ka no Rīg uz Vencpil i gājs tas bāns, un grōše Vencpile bi mās. Vien otar rēz viš gā no Usm pe sōv mās ciemtes. Nu iet tas bāns, nu te mājnik tēc, le viš brōc a to bān, ko ta vais ies, ka jo nāk 90 gād! Ta grōšiš i teics: - Tādes rates, kur zierg nav priekš, bet ko dzen vells, tur es iekš nekāps!

Tā nu sōv rēz aka elics maiz kūmsiņ kābte, a māj gaismiņ sācs iet un a soulkāp bīs gale, un sove mūže a bānim nav krāmjes.

Tas bāns jo laikam i bīs tād god liet. Vecesmāts mās Jūlstant dzīve Māteres, nav jo vel nemaz bīs tik vecs, ka saklōsjes, ka vens otars no pazīstamim plātjes, ka jo i brōcs a to bān. Jūlans a brōks! Āgr no rīt apdar dārbs, ontlig uzcērtas - un uz stacij pro! Tas stacijs sainiks teic: - Ku ta tu, Jūl, tik vēl, bāns jo būs klāt! Jūlstant guģejas: - Iznāc no mājem jo laik laicig, bet šorīt sasēdas to tōk zup, diers vaļ vien, ku piesks, tur iekš, ku piesks, tur iekš. Tā rūndams viš noliek nōd, bet tas sainiks pasmejes: - Te i pa maz, nekād broukšen neiznāks! Nu nāk tas Jūlstants teicames: - Stulbe diers, vo ta tu dome, ka man tik vien nōd i! Diže nōd man i zeķe! Brunč uz ōkš, nōd uz gald, un bāne iekš!

Šitos teicames pa nōd un pa to tōk zup mēs sove stārpe brūķe nu jo drīz piekte paoudz.

Vel mums i ko stāstīt no pap tēv. Tas i dzīves Iliņ sudmalas netāļ no Spārs stacij. Tas a i vairaks ka simt gād apakļam. Viš ven otar rēz i gājs uz stacij skatites bān. Kamer tas bāns jem to ūden, viš sācs rūnt a to mašinist. Tas laikam i bīs dīž lieligs, ka māc tād liel un smalk uzparikt valdit. Pap tēs a nav bīs nekāds knapes. Viņam i bīs brang zierg, lāb lop un louk. Un viņ i salīkuš, ka viš zieme labe kaman ceļe no Spār li Usm to bān noskries. To viš a i izdares un Usms stacje bīs piermes. Tik bārg ziem i bīs un tāds sals, ka zaķam acs sprāgst āre. Āb zierg i bīs notriekt slap un šūmain, dabujš būslak un pagalam.

Tas nu i tāds pabēdigs atmīņs deļ tem ziergim, bet ka vecestēs nav tādām Rīgs knopeļam palics pakaļe, tas i ta mūs vērtib, un punkc!

Labe zīņ i tād, ka te cibieriņ a bānem nekur nav pazuduš, vaig tik vakre eslēgt Panorām.